

Framtiden i våre henders toårsstrategi for 2019-2020

1. Innledning

«Det overordnede målet for Framtiden i våre hender er global rettferdighet, økologisk balanse og en løsning på verdens fattigdomsproblemer, slik at det blir mulig for alle mennesker på jorda å leve et verdig liv» (Politisk plattform for 2017-2020¹).

Denne toårsstrategien er en konkretisering og operasjonalisering av politisk plattform for perioden. Strategien skal tydeliggjøre Framtiden i våre henders tematiske satsingsområder og organisatoriske mål. Hovedstyret er ansvarlig for at strategien blir fulgt, og for eventuelle justeringer av prioriteringer innenfor rammene av strategien. Toårsstrategien er hele organisasjonens prioriteringer for perioden og er førende for hovedkontorets ressursbruk og budsjetter. Lokallag og regionlag kan ha egne stedspecifikke satsingsområder i tillegg.

2. Vår metode – slik forandrer vi verden

Innledning

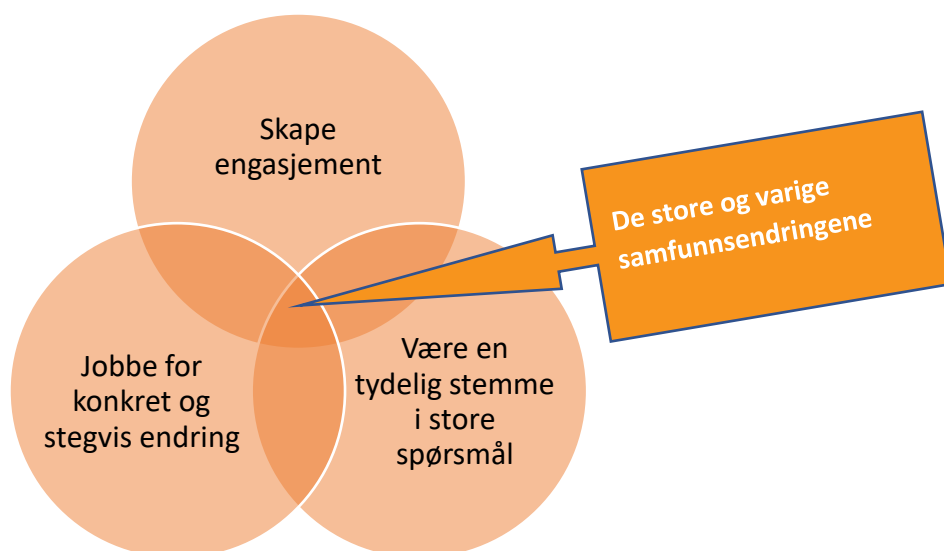
Arbeidet for en mer rettferdig og bærekraftig verden kan foregå på mange ulike måter. Derfor innleder vi toårsstrategien med vår egen endringsmetode, altså hvordan *vi som organisasjon bidrar til å skape endring*. Endringsmetoden ligger til grunn for de andre valgene organisasjonen tar; hvilke satsingsområder vi velger, og øvrige mål for organisasjonen.

Framtiden i våre henders endringsmetode:

Vi jobber for store, varige samfunnsendringer gjennom en kombinasjon av tre elementer: Folkelig engasjement, en tydelig formulert visjon for hvor vi skal, og konkrete milepæler på veien mot målet. Folk er ulike, noen motiveres mer av de store visjonene, andre av konkrete aktiviteter og oppnåelige mål. Framtiden i våre hender skal være en organisasjon som jobber med begge deler. Vi viser sammenhengen mellom små endringer i hverdagen og større, strukturelle endringer.

---

¹ Framtiden i våre henders politiske plattform for 2017-2020: <https://www.framtiden.no/200811022106/om-oss/politisk-plattform/politisk-plattform.html>

Produsere ny kunnskap

For å sette dagsorden, påvirke debatten og opinionen, og være synlige for enkeltmennesker og beslutningstakere, vil vi produsere ny kunnskap og avdekke forhold som er til hinder for rettferdig fordeling av verdens ressurser, eller fører til miljø- og klimautfordringer.

Aktiv i samfunnsdebatten

Framtiden i våre hender skal engasjere og gå i dialog med enkeltmennesker og beslutningstakere både gjennom tradisjonelle og sosiale medier. Vi vil delta aktivt i den løpende samfunnsdebatten, særlig på satsingsområdene våre og saker innenfor rammen av politisk plattform. Ressurskrevende aktiviteter som ikke dekkes av satsingsområdene skal alltid godkjennes av hovedstyret.

Grønne tips og hverdagsmiljøvern

Hverdagsmiljøvern handler om hvordan hver enkelt kan gjøre positive endringer i sin hverdag. Framtiden i våre hender vil gi veiledning til hvordan man kan ta etiske og miljøvennlige valg i hverdagen gjennom etiske og grønne tips og konkrete samarbeidsprosjekter, innenfor hele bredden av miljø- og solidaritetsfeltet. Gode valg i hverdagen utgjør i seg selv en forskjell for miljø og mennesker. De er også viktige fordi de motvirker apati, og skaper et engasjement som vi kan mobilisere til videre handling og støtte for å nå våre langsiktige mål. Denne typen engasjement kan også synliggjøre befolkningens vilje til større og strukturelle endringer, og dermed utgjøre et politisk press i seg selv.

Kampanjer

Vi gjennomfører kampanjer når de er et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå konkrete gjennomslag i løpet av en tidsavgrenset periode. Gjennom kampanjer skaper vi bevissthet, engasjement, og et nødvendig press for å oppnå målbare endringer i politikk eller næringsliv. De større kampanjene våre planlegges over flere måneder, involverer store deler av organisasjonen og medfører høy ressursbruk og prioritering mens de pågår. Av den grunn gjennomfører vi maksimalt to slike kampanjer i løpet av ett år. Våre kampanjer skal ha en tydelig definert start og slutt, en klart formulert problembeskrivelse og foreslå en eller flere løsninger.

Konstruktiv og løsningsorientert dialog- og samarbeidspartner

For å overbevise beslutningstakere i politikk og næringsliv, går vi i dialog hvor vi presenterer våre funn, innspill og løsninger. Vi er relevante ved å ha høy kompetanse, å representere mange og å følge sakene våre helt frem til iverksetting. Vi bygger og opprettholder brede nettverk blant politikere, næringsliv og fagforeninger. Vi inngår formelle eller uformelle samarbeid med organisasjoner, institusjoner og næringslivsaktører på avgrensede områder, lokalt, nasjonalt eller internasjonalt, når det er i tråd med våre retningslinjer og kan bidra til å oppnå våre mål.

Demokratisk medlemsorganisasjon

Framtiden i våre hender tror at lokalt engasjement kan bidra til å forandre verden. Vi tror at samhold gir styrke, og at samfunnsendring skapes i fellesskap. Vi tror at løsningene vi jobber fram blir bedre av å være utviklet i samarbeid, hvor vi tar innover oss ulike ståsted, det være seg kjønn, sosial, økonomisk eller geografisk tilhørighet. Derfor er vi også en demokratisk medlemsorganisasjon som etterstreber mangfold og tilstedeværelse av lokallag og frivillige aktivister i hele landet.

3. Satsingsområder

Kriterier for valg av satsingsområder

Organisasjonen vil prioritere fire satsingsområder i perioden. Valg av satsingsområder er basert på fire kriterier. Alle satsingsområdene må ikke treffe fullt ut på alle kriteriene, men ethvert satsingsområde må treffe på kriterium I. "Vesentlighet":

- I. Vesentlighet
  - a. Det er av avgjørende betydning innenfor miljø- og solidaritetsfeltet.
- II. Gjennomslag
  - a. Det er sannsynlig at vi kan oppnå viktige gjennomslag i løpet av strategiperioden.
- III. Kunnskap og eierskap
  - a. Organisasjonen har solid fagkunnskap og mulighet til sakseierskap.
  - b. Vår egenart kan tilføre noe som er av avgjørende betydning for gjennomslag.
- IV. Folkelig appell
  - a. Det har potensial til å nå bredt ut i befolkningen.
  - b. Det begeistrer og engasjerer folk til positiv handling.

Kriteriene ligger også til grunn for valg av kampanjer, og er veiledende i kommunikasjonsarbeid, i prosjektsammenheng, i gravearbeid og politisk påvirkning. Lokallagene oppfordres til å bruke kriteriene aktivt i sitt arbeid.

Hva er et satsingsområde?

Et satsingsområde er et tema utledet av politisk plattform som prioriteres høyt i strategiperioden, ved at vi bruker ressurser på flere av de følgende punktene:

- kunnskapsutvikling
- gravearbeid
- deltakelse i den faglige og politiske debatten
- påvirkning av politikk og næringsliv

- dagsordensetting gjennom media og egne kanaler
- kampanjevirkosomhet
- prosjektarbeid
- nettverk og samarbeid

I teksten knyttet til hvert satsingsområde er en problembeskrivelse som peker på hvilke tema innenfor satsingsområdet vi vil jobbe med i strategiperioden, for eksempel ved å produsere ny kunnskap. For hvert satsingsområde settes prioriterte mål som organisasjonen mener det er mulig å oppnå i perioden. Noen delmål vil være relevant for flere satsingsområder, for eksempel vil en etikkinformasjonslov kunne bidra til måloppnåelse på flere av satsingsområdene.

Hovedkontoret utvikler og gjennomfører inntil to større, planlagte kampanjer per år på mål knyttet til satsingsområdene. På landssamlingen i 2019 og landsmøtet i 2020 skal det velges et satsingsområde som blir *lokallagssatsingen*² det påfølgende året. En av de to årlige kampanjene skal utarbeides ut i fra temaet til lokallagssatsingen.

Satsingsområder for 2019-2020:

Redusert forbruk og bærekraftig produksjon

Flere av de store utfordringene verden står ovenfor henger sammen med vårt høye forbruk av miljøbelastende varer og tjenester. Nordmenn kjøper om lag 2 millioner mobiltelefoner, en million smartklokker og 400.000 TV-apparater hvert år. Vi flyr ti ganger mer enn gjennomsnittseuropeeren og ingen i Europa bruker mer penger på oppussing enn nordmenn. Batterier og avansert elektronikk gjør sitt inntog i stadig flere produkter, fra mobiltelefoner og verktøy, til fossile og utslippsfrie biler, eller i teknologi for fornybar energi. Forbruket kommer med både miljømessige og menneskelige kostnader.

Nesten alt vi kjøper inneholder plast som ikke brytes ned, som før eller siden blir et problem. Utvinningen av råvarer og mineraler, og selve produksjonen av varene våre, foregår ofte i land hvor det foregår systematiske, grove brudd på miljølovgivning og arbeidernes rettigheter, og hvor avfallshåndtering er mangelfull.

Etisk forsvarlig og bærekraftig produksjon er mulig. Løsningen er at vi forbruker mindre, og at vi forbruker bedre. Vi må fra en lineær til en sirkulær økonomi. Vi må finne alternativer til vekst i det materielle forbruket for å videreføre og fornye velferdsstaten. Vi må stille krav til produsenter og merkevarereselskaper om at de må ta ansvar for hele verdikjeden, og vi må gjøre det enklere og mer attraktivt for forbrukere å handle bærekraftig.

Framtiden i våre henders langsiktige mål er at:

Forbruket i Norge skal være på et bærekraftig nivå. Produktene vi kjøper er produsert på en måte som bidrar positivt til klima og miljø, og til materielle levekår og menneskerettigheter i produsentland.

Mål 2019-2020:

- Stortinget vedtar en etikkinformasjonslov som sikrer åpenhet om hvor og hvordan forbruksvarer er produsert.

---

² Les mer om lokallagssatsinger på side 7.

- Stortinget vedtar tiltak som øker levetid, reparerbarhet og resirkulerbarhet på produkter, som for eksempel utvidet reklamasjonsfrist, momsfristak på reparasjoner og utleie, avgifter på kjøp av klær og elektronikk, produktstandarder, panteordninger eller andre egnede tiltak.
- Stortinget vedtar tiltak som gjør det mer attraktivt å leie, dele og gjenbruke.
- Flere produsenter av klær, elektronikk, kosmetikk og andre forbruksvarer forplikter seg til å fase ut miljøgifter, og øke innsatsen for å beskytte arbeiderne fra skadelige kjemikalier i produksjonsprosessen.
- Flere biblioteker og institusjoner begynner med utlån av ulike typer produkter.
- Stortinget vedtar forbud mot unødvendig engangsplast, og/eller andre tiltak som øker gjenvinning av plast og reduserer mengden plast i naturen.
- Det skjer en holdningsendring blant forbrukerne der man velger bærekraftige løsninger for gjenbruk og reparasjon framfor å kjøpe nytt.

Trygg og bærekraftig tekstilindustri

Nordmenn kjøper omtrent 75.000 tonn klær og 17.000 tonn sko hvert år. Bak de billige merkevarene finnes mennesker som produserer under forhold ingen i Norge ville akseptert. Arbeidere som ikke kan organisere seg eller får en lønn å leve av, som presses til å levere til oppkjøpere med korte tidsfrister, og som jobber på korte kontrakter, i utrygge fabrikker.

Samtidig har tekstilindustrien en ressursbelastning planeten ikke tåler. Bomullsdyrking beslaglegger for eksempel 2,4 prosent av verdens jordbruksareal, men står for 16 prosent av det globale forbruket av insektmidler. Merkevareselskapene har et ansvar for at produksjonen ivaretar både mennesker og miljø. Det har også myndigheter i inn- og utland, både gjennom lover og reguleringer, og i sine krav til offentlige innkjøp.

Framtiden i våre henders langsiktige mål er at:

Menneskene som produserer tekstilene og skoene vi kjøper skal ha levelønn og trygge arbeidsforhold. Miljøbelastningen fra tekstilproduksjon og forbruk skal reduseres til et bærekraftig nivå.

Mål 2019-2020:

- Flere selskaper i tekstil- og skobransjen gjennomfører målbare endringer for tryggere arbeidsforhold og levelønn i sin leverandørkjede.
- Flere selskaper i tekstil- og skobransjen gir større innsyn i hvor og under hvilke betingelser deres varer er produsert under.
- Det blir enklere og billigere å reparere, bytte og gjenbruke klær.

Bærekraftig mat i et globalt perspektiv

Nordmenns matvaner blir stadig mindre bærekraftige. Vi spiser dobbelt så mye kjøtt som i 1960, og 50 prosent mer enn i 1990. Vi kaster mer enn 300.000 tonn spiselig mat hvert år. Vi utnytter ikke de norske, naturgitte forutsetninger for matproduksjon skikkelig. I tillegg importerer vi over halvparten av maten, nesten alle fôrråvarene oppdrettsfisken spiser, og rundt 40 prosent av kraftfôret til husdyr. Det legger beslag på en uforholdsmessig stor andel av knappe goder som jordbruksareal, ferskvann, fosfor, villfiskressurser og fossile energikilder.

En del av maten vi importerer, både fra Europa og land i Sør, produseres under uforsvarlige miljø-, helse-, lønns- og arbeidsforhold.

Det er fullt mulig å spise og produsere bærekraftig og etisk mat, men det fordrer lavere kjøttforbruk, mindre matkasting, mer bærekraftige fôrråvarer og større bevissthet om hvilke land vi importerer mat fra. For å få til det, trengs både politiske endringer og holdningsendringer, samt en god dialog og samarbeid med matprodusenter og bondeorganisasjoner. Framtiden i våre hender skal støtte norsk landbruk i omdisponering av arealer til mer kortreist og bærekraftig produksjon av mat til mennesker.

Framtiden i våre henders langsiktige mål er at:

Alle matvarer skal produseres under forsvarlige lønns- og arbeidsforhold. Matproduksjon og -forbruk skal være miljø- og klimavennlig i et globalt, solidarisk ressursperspektiv.

Mål 2019-2020:

- Norge innfører en matkastelov som bidrar til å redusere matsvinnet i Norge.
- Flere norske kommuner jobber systematisk for å redusere matsvinn.
- Norsk oppdrettsnæring legger mindre beslag på globale ressurser.

Etiske og bærekraftige investeringer

Statens pensjonsfond utland (oljefondet) er verdens største statlige investeringsfond. De aller fleste nordmenn investerer også i den globale økonomien gjennom sin pensjons- eller lønnskonto. Med det følger et ansvar – men også store muligheter. Verden har et enormt behov for investeringer i fornybar energi og morgendagens løsninger. Her spiller finansnæringen en nøkkelrolle.

For å nå klimamålene og holde oss innenfor planetens tålegrenser, må vi flytte store deler av de globale finansene fra fossil til fornybar energi, og andre bærekraftige plasseringer. Klimarisiko, altså den finansielle risikoen som følge av klimaendringer og manglende bærekraft, endrer forutsetningene for investeringer i de kommende årene. Statens investeringer i og tilrettelegging for norsk olje- og gassvirksomhet vil ikke være økonomisk bærekraftige i tiden som kommer. Investeringer i olje- og gasssektoren både i Norge og utlandet må reduseres.

Framtiden i våre henders langsiktige mål er at:

Bank og finanssektoren er en drivkraft for et mer rettferdig og miljøvennlig samfunn.

Mål 2019-2020:

- Oljefondet trekker seg helt ut av fossil energi, og får mandat til å investere i unotert infrastruktur for fornybar energi på en sosialt og miljømessig bærekraftig måte.
- Banker, finansinstitusjoner, oljefondet og andre norske institusjoner som utdanningsinstitusjoner og kommuner får økt åpenhet, bedre policy og investeringspraksis på etikk og bærekraft.
- Banker, finansinstitusjoner og andre norske institusjoner som universiteter og kommuner flytter penger ut fra miljø- og etikkverstingselskaper og investerer mer i bærekraftige løsninger.
- Norske aktørers investeringer i energisektoren flyttes fra olje og gass og til fornybar energi.
- Det skal være enkelt for kunder å ta bevisste bankvalg og kreve en mer etisk og bærekraftig policy og praksis.

3. Organisatoriske mål

Langsiktig mål:

Norge har en sterk folkebevegelse for rettferdighet og miljø.

Hovedmål for strategiperioden:

Framtiden i våre hender skal være det naturlige førstevalget for alle de som vil engasjere seg for et mer rettferdig og miljøvennlig samfunn.

Delmål 2019-2020:

- Sterkere lokallag og regionlag, bl.a. ved opprettelsen av flere satsingssteder.
- Flere aktive lokallag og aktive frivillige.
- Mer gjennomslag lokalt og nasjonalt for FIVHs lokallag.
- 38.000 medlemmer ved utgangen av 2020, og en utvikling mot 50.000 medlemmer innen Framtiden i våre henders 50-årsjubileum i 2024.
- Medlemsinntektene skal vokse med minst ti prosent i året.

Et naturlig førstevalg for engasjement

Velfungerende og aktive lokallag er Framtiden i våre henders demokratiske grunnlag. Lokallagene skal være et lærerikt og attraktivt alternativ for de som ønsker å engasjere seg i solidaritets- og miljøspørsmål i Norge, og være viktige endringsagenter i sine lokalsamfunn. Å være aktiv i et lokallag i Framtiden i våre hender skal gi en mulighet til å drive aktiviteter og kampanje- og påvirkningsarbeid lokalt og nasjonalt.

Sterke lokallag

I tillegg til aktivt vervearbeid, er den viktigste prioriteringen for strategiperioden å styrke eksisterende lokallag og regionlag. I løpet av perioden skal det utvikles en lokallagsstrategi i samarbeid med lokallagene, med en plan og tiltak for organisasjonsbygging. Hovedkontorets organisasjonsarbeid skal styrkes, for å sikre at opplæringen av lokallagsledere blir bedre og mer strømlinjeformet. Det skal utvikles kurs og kompetansehevingsopplegg innen organisasjonsutvikling, kommunikasjon, påvirkningsarbeid, satsingsområdene og verving. Det skal etableres en brukervennlig digital kommunikasjonsplattform for lokallagene.

Hovedkontoret skal støtte aktivister som ønsker å starte opp lokallag, og sørge for at nye lokallag både får skoloring i FIVHs satsingsområder, og i hvordan lokallagene selv kan utgjøre en forskjell i dette arbeidet. Vi ønsker geografisk spredning og lokallags tilstedeværelse i store deler av landet. Hovedkontoret vil i større grad enn tidligere støtte opp om samarbeid mellom lokallag som ligger geografisk nært, og arbeid med lokale og nasjonale prosjekter i hverdagsmiljøvern.

Lokallagssatsinger

På landssamlingen i 2019 og landsmøtet i 2020 skal det velges et satsingsområde som blir *lokallagssatsingen* det påfølgende året. En lokallagssatsing betyr at vi prioriterer skolering og oppfølging av lokallagsarbeid innenfor dette satsingsområdet. En av de to årlige kampanjene skal utarbeides ut i fra tematikken til lokallagssatsingen. Hovedkontoret har hovedansvar for utforming og gjennomføring, men lokallag og øvrige ansatte i organisasjonen skal kunne ta del i å utforme kampanjene. Hovedkontoret skal legge til rette for at lokallagene kan jobbe med tematikken på hensiktsmessige måter. Den lokale mobiliseringen skal kunne bidra til lokale og nasjonale gjennomslag.

Økt deltagelse i beslutningsprosesser

I løpet av strategiperioden skal vi styrke lokallagenes deltagelse og innvirkning i organisasjonens beslutningsprosesser, som i utvikling av aktiviteter, strategier o.l. Det skal nedsettes referansegrupper med lokallagsdeltagelse ved utarbeidelse av lokallagskampanjer, når det skal utarbeides nye strategier, organisasjonssamlinger eller landsmøte.

Flere medlemmer

Framtiden i våre hender skal være en organisasjon folk flest ønsker å støtte ved å bli medlem. Å få større oppslutning om vårt arbeid er en forutsetning for å lykkes. Egne ansatte, godt skolerte og profesjonelle ververe har vist seg å være bærebjelken i medlemsveksten de siste årene. Flere medlemmer gir økt legitimitet overfor beslutningstakere, det gir større kraft til våre kampanjer og krav, og gir mer ressurser til å jobbe med våre satsingsområder. Derfor er det viktig å videreføre arbeidet for å øke medlemstallet i organisasjonen. Det skal utarbeides en egen vervestrategi, som peker ut retningen mot 50.000 medlemmer i 2024.

Flere aktive medlemmer

Det er flere som kunne tenke seg å bidra i vårt arbeid dersom de fikk muligheten til det, og flere aktive medlemmer er viktig for å øke evnen vår til å få gjennomslag. I løpet av perioden vil vi derfor utvikle nye måter å engasjere seg på, som et supplement til tradisjonell lokallagsorganisering.

Sterk og samlet miljøbevegelse

I dag er andelen av befolkningen som er med i en miljøorganisasjon lav, og det er særlig viktig at hele miljøbevegelsen i Norge blir større. Vi vil derfor jobbe for en enda større medlemsmasse i FIVH. Samtidig skal vi være en drivkraft for mer samarbeid i miljøbevegelsen, slik at miljøsaken vokser og at miljøbevegelsen samlet sett får større innflytelse. Spesielt i lokallagsarbeid der de fleste er frivillige, er samarbeid med andre organisasjoner verdifullt.